

Debatér Václav Kuboň

UBILI JSME JE ARGUMENTY

Rozhovor se šampionem debatní ligy

Václav Kuboň (17) pochází z Ostravy a studuje třetí ročník Střední průmyslové školy informatiky. Informatika patří i k jeho největším koníčkům. A pak taky debata. V České debatní lize je individuálně druhý nejlepší debatér v republice a s týmem jsou aktuálně první.

TEXT: GABRIELA JURÁNKOVÁ

Jak vypadá cesta mladého informatika na vrchol debatní ligy?

Zájem o nové věci, drive, motivace se zlepšovat, jezdit na turnaje... Když jsem se k tomu na základní škole dostal, líbila se mi představa umět vyjádřit své myšlenky v konstantním proudu. Baví mě rozebírat problémy dopodrobna či hledat logické chyby v argumentech ostatních.

Vaše kadence slov je neuvěřitelná. Nedávno jsem sledovala on-line debatu a přemýšlela, jestli se v běžném životě vyjadřujete stejně intenzivně.

Měli bychom odlišit sociální interakci a kompetitivní, tedy soutěžní debátování. Já jsem spíše introvertní. S lidmi v reálném životě rád diskutuju, ale určitě

tě mi to nevylepšilo tzv. small talk. Když se ale zamкну do debatního módu, do konkrétního tématu, tak tam jsem se díky debatě určitě zlepšil.

Zkuste laikovi vysvětlit, o čem debata je.

Existuje více formátů debat, ale všechny mají společné, že se debatuje v týmech lidí, kteří zadané téma či tezi buď obhajují, nebo negují. A svými argumenty se snaží publikum a rozhodčího přesvědčit, že mají pravdu.

Debatér si ale tezi nevybírám, a dokonce ani to, zda bude pro, či proti.

Ano, to je fajn stránka debaty – člověk si vyzkouší obě polohy. A je nucen si najít a prostudovat argumenty obou

stran bez ohledu na to, s čím souhlasí, nebo nesouhlasí.

Jak se úspěšnost debaty hodnotí?

Z individuálního hlediska jsou tři kritéria: strategie, tu se debatér učí postupně dodržovat a vylepšovat, pak obsah, tedy kvalita argumentů, a styl čili plynulost řeči a vyjadřovací dovednosti. A v rámci týmu se posuzují jednotlivé argumenty. Tým jich do debaty vnáší více a rozhodčí je posuzuje jednotlivě.

Jak vypadá správný a uznatelný argument?

Má určité šablonovité náležitosti. Tedy věci, které pravý argument tvoří – tvrzení, vysvětlení argumentu, důkaz a na závěr vyvození dopadu argumentu na zadanou tezi – proč jsme ten argument přinesli a proč je podstatný pro to, o čem se v debatě lidé baví.

V běžném životě se odehrává také plno debat. Vy ale musíte být velmi frustrován, protože argumenty vět-

Debatní liga: kulometná kadence slov, výmluvná gesta

šinou nejsou skutečnými argumenty. Už jste to zažil?

Ano. Je pravda, že to, že je člověk dobrý v té kompetitivní debatě, neznamená, že dokáže přesvědčit lidi v debatě běžné. Argumenty v reálném světě fungují na dost jiných základech, než jsou fakta. Jsou spíše o emocích.

A navíc jsou často plné komunikačních faulů. Ty asi v soutěžní debatě přípustné moc nejsou, že?

Fauly se určitě hlídají, ale je to hlavně na řečnících, aby fauly odhalili a aby na ně rozhodčího upozornili.

Debatujete v rámci České debatní ligy. Kdo ji pořádá?

Asociace českých debatních klubů. Kromě české ligy pořádají i anglickou Debate league. Organizátorem je skupina lidí, kteří většinou prošli aktivním debatováním. V Česku se totiž debatuje

je už od poloviny 90. let. Nyní pořádají soutěže a často jsou i rozhodčími. Je to jejich koníček.

Formovala je nějak zkušenost z debaty? Vedle toho, že u ní aktivně zůstali jako organizátoři a rozhodčí, ovlivnila debata například výběr jejich profesí?

Často jsou to vysokoškoláci. Ale zajímavé je, že studují různé obory – třeba i strojařinu. Nejde tedy jen o budoucí právníky. Ukazuje se, že debata je dobrým předpokladem pro obecný rozvoj. Nevím totiž o zaměstnání, ve kterém by komunikace nebyla užitečná.

O jakých tezích například debatujete?

Většinou je zadána půlroční teze, o které se debatuje víckrát, takže se očekává lepší a lepší faktická příprava. A na turnajích se pak k připravené tezi přidává i jedna nepřipravená, kterou organizátoři zadají na místě, a týmy dostávají krátký čas na přípravu. Momentálně se dlouhodobě debatuje teze s názvem Západní demokracie by měly zlepšit situaci obyvatelstva KLDR. A navíc je to teze plánová, takže tým by měl přinést nějaké řešení.

Ale! Takže řešení existuje?

Je to právě jedna z obtížnějších tezí, protože kdyby plán existoval, tak už by se asi něco reálně dělo. Při této tezi

jsme se tedy docela zapotili, abychom něco kloudného vymysleli.

Odlehčují vám organizátoři někdy témata tezí?

Určitě. Před Vánocemi jsme debatovali na téma Rodiče by dětem neměli lhát o tom, že Ježíšek existuje. Debatovat se dá o čemkoli.

Debatujete i v angličtině. Má na to vliv úroveň jazyka?

Nejsem si jistý, jestli zrovna úroveň B1 nebo B2 má vliv na to, jak člověk dokáže debatovat. Debatování není úplně o gramatice – tak, jak se často jazyk učí ve školách. V debatě neřešíme časy, je nutné mluvit plynule a předat myšlenky.

Váš tým Trium Virorum (latinsky Tři muži) ale dokázal v debatě porazit Američany – v jejich rodném jazyce.

My už jazykovou bariéru nemáme. Ale určitě jsme je neporazili tím, že umíme lépe anglicky. (smích) Ubili jsme je argumenty.

Jak vypadají tréninky?

Máme v týmu Hello i žáky základní školy, takže trénujeme mluvení, hraje hry. Celý klub pak společně pracuje na přípravě teze.

Je to finančně náročný koníček?

Není. Platí se pouze poplatky za účast na turnaji, ze kterých se hradí ubytování a jídlo. V sezoně se střídají české a anglické turnaje. Část týmů pak postupuje do finále.

Co bude dál? Až skončíte střední školu, skončí vám možnost se turnajů účastnit. Přemýšlel jste o tom, že před sebou máte poslední sezonu?

Existují univerzitní debaty, i když jde o jiný formát. Nebo můžu být rozhodčím, budovat debatní ligu a být její součástí. A v nejbližší budoucnosti bychom s týmem chtěli být ve finále české i anglické debatní ligy, jet na více zahraničních turnajů. Člověk si tam uvědomí, jak je v rámci světa malíčký.

A co doma? Rodiče asi musí být dost nešťastní z toho, že vám argumentačně nestačí.

Přesně tak. Rodiče občas argumentují způsobem, na který nejsem zvyklý.

Upozorňujete je na to, že faulují?

Ano. Ale odmítají to brát na zřetel. (smích)

Debata je dobrým předpokladem pro obecný rozvoj. Nevím o zaměstnání, ve kterém by komunikace nebyla užitečná.